

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ajankohtaista jätelainsäädännössä

JHY:n jätehuoltopäivät

2.-3.10.2019

Riitta Levinen, ympäristöministeriö

EU:n jätesäädöspaketti

= 4 direktiiviä, joilla muutetaan kuutta jätealan direktiiviä

- **Jätedirektiivin** muutos 2018/851
 - **Pakkausjätedirektiivin** muutos 2018/852
 - **Kaatopaikkadirektiivin** muutos 2018/850
 - **Romuajoneuvo-, paristo- ja SER-direktiivien** muutos 2018/849
- Tuli voimaan 4.7.2018 (EUVL L 150 14.6.2018) ja pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä 5.7.2020
 - Komission täydentäviä säädöksiä annettu (2019/665, 2019/1004) ja valmistelussa (5 kpl) – kierrätysasteen laskenta, raportointi

□ **Olellaisia muutoksia jätelakiin ja lähes kaikkiin jätealan asetuksiin**

Jätelakityöryhmä

- YM:n asettama laajapohjainen työryhmä (18 jäsentä) valmisteli ehdotuksen lainsäädäntömuutosten keskeisistä linjauksista
- Työryhmän mietintö valmistui 16.9.2019
<https://www.ym.fi/jatesaadospaketti>

Keskeisimmät teemat:

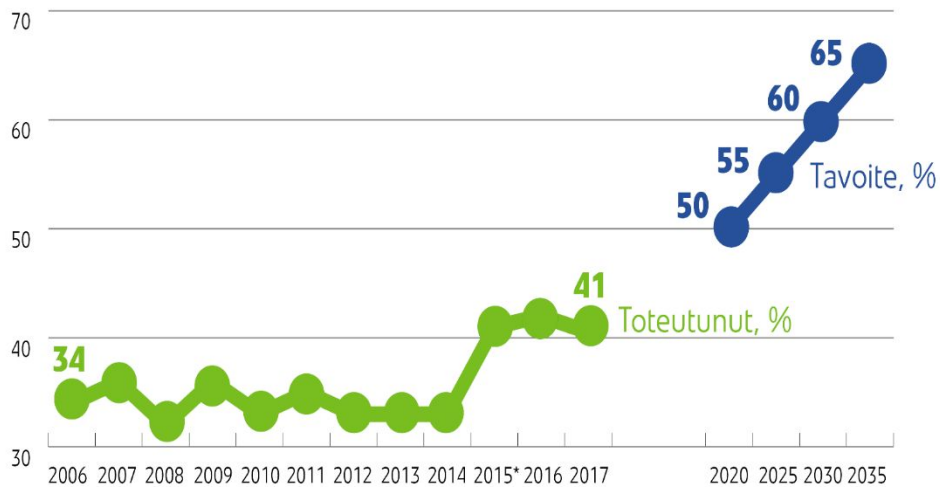
- Ohjauskeinot kunnianhimoisten yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi
- Tuottajavastuun vähimmäisvaatimukset
- Sivutuotteet ja jätteeksi luokittelun päättyminen
- Selvilläolo-, tiedonanto-, kirjanpito- ja raportointivaatimukset

Eriävä mielipide 6 taholta: TEM, SY, YTP, Kaupan liitto, KIVO, RINKI Oy

Täydentävä lausuma 6 taholta: STM, PIR-ely, EK, Kuntaliitto, SLL, TYNK

- Jätteen kuljetusjärjestelmä, pakkausten erilliskeräysvastuut, tuottajavastuun erityiskysymykset, sivutuote- ja EoW-menettelyt

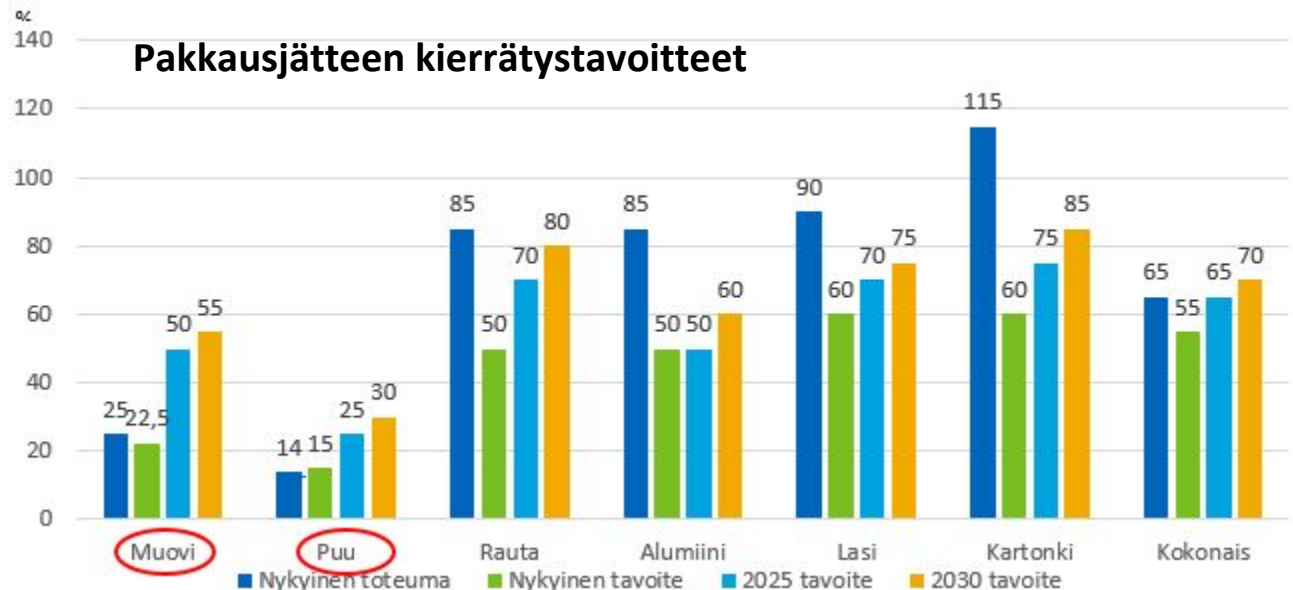
Yhdyskuntajätteen kierrätysaste ja tavoitteet

*Kultupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.

Miten Suomi saavuttaa tiukentuvat yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystavoitteet ?

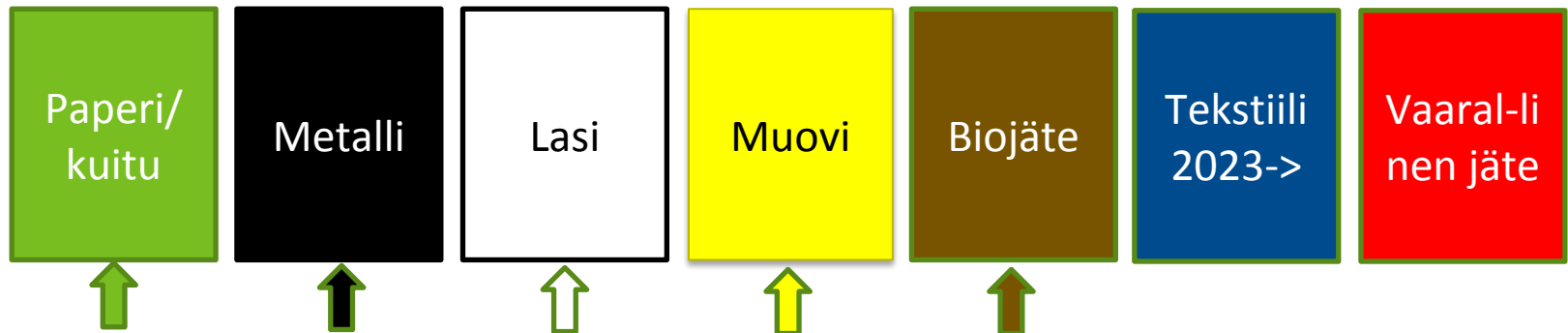
Pakkausjätteen kierrätystavoitteet

Erilliskeräyksen merkittävä lisääminen välttämätöntä kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi

- pakollinen kiinteistökohtainen keräys vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöiltä taajamissa 2 v kuluttua lain voimaantulosta
- vastaavantasoinen vaatimus myös hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle
- pakkausjätteen lisäksi muu samaa materiaalia oleva jäte kerättävä mahd. mukaan

- poikkeamismahdollisuus

- Pakkausjätteelle 1000 alueellista vastaanottopaikkaa; sijoittelu kiinteistökohtainen keräys huomioon ottaen

- 60/100 terminaalia

Biojätteen kiinteistökohtaisen keräyksen (vaihtoehtona kotikompostointi) laajentaminen kaikkiin kiinteistöihin yli 10000 asukkaan taajamissa 4 vuoden kuluttua

Rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistavoite

- Rakennus- ja purkujätteen materiaalin hyödyntämistavoite säilyy ennallaan: **70 % vuonna 2020** (pl. maa- ja kiviainekset). Tavoitteen uudellentarkastelu vuoden 2024 loppuun mennessä

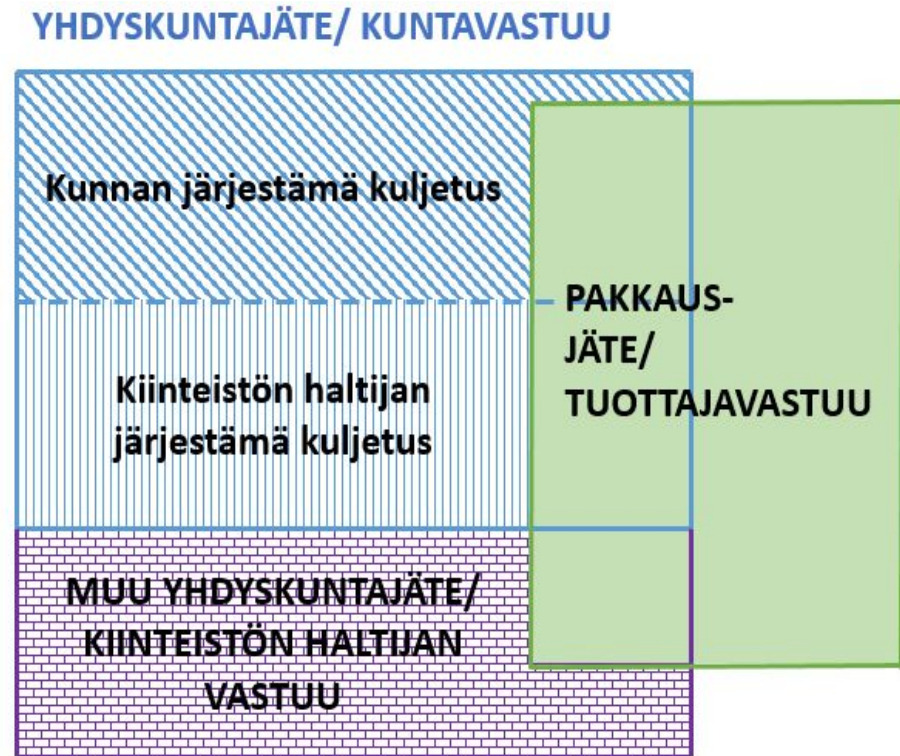
Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräys em. jätelajien lisäksi

- Jäteasetuksen erilliskeräysvelvoitteen muotoilu nykyistä tiukemmaksi
 - Lähtökohtaisesti järjestettävä, poikkeamismahdollisuus laissa säädetyin edellytyksin

Selkeä ja toimiva vastuunjako ja kuljetusjärjestelmä tarpeen kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi

- Perusvastuisiin ei muutoksia
- Kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoimintavelvoite pakkausjätteen kiinteistökohtaisessa erilliskeräyksessä
- Kunnan vastuulla olevan jätteen kuljetuksen nykyisen kaksoisjärjestelmän poistaminen
 - Kiinteät jätteet: kunnan järjestämä kuljetus
 - Saostus- ja umpisäiliölietteet: lähtökohtaisesti kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus

Työryhmä erimielinen em. ehdotuksista

Em. toimien tueksi tarvitaan monipuolinen ohjauskeinojen kokonaisuus kierrätyksen edistämiseksi

Muita keskeisiä ehdotuksia EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpanemiseksi

Sivutuotteet ja jätteeksi luokittelun päättyminen

- Tapauskohtaisen päätöksentekomenettelyn selkiyttäminen ja seuranta
- Työryhmän perustaminen seuraamaan toimeenpanoa ja arvioimaan tarvetta erityiseen kevennettyyn menettelyyn

Tuottajavastuu

- Tuottajien kustannusvastuu erilliskeräyksestä (väh. 50/ 80 %)
- Mukautetut tuottajavastuumaksut mm. tuotteiden kestävyden, korjattavuuden, uudelleenkäytettävyyden ja kierrätettävyyden mukaan
- Pakollinen tuottajavastuu kaikille pakkauksille; 1 miljoonan euron liikevaihtorajan poistaminen, pakollinen liittyminen tuottajayhteisöön
- Tuottajavastuun ulottaminen (osin) kansainväliseen etäkauppaan

Jätteen kuljettajien ja välittäjien hyväksyminen jätehuoltorekisteriin

- keventäminen, ulkomaisten toimijoiden hyväksymismahdollisuus, tehtävän keskittäminen yhteen ELY-keskukseen

Paljon uusia kirjanpito-, seuranta- ja raportointivelvoitteita

Jätetietojärjestelmien kehittämishankkeet

1. Siirtoasiakirjamenettelyn digitalisointi

- Nykyiset paperiset siirtoasiakirjat korvataan sähköisillä: vaarallinen jäte + POP-jäte 2021, muut siirtoasiakirjavelvolliset 2022
- kaupallisia palveluja jo tarjolla paljon
- siirtoasiakirjan tiedot toimitetaan ympäristöhallinnon perustamaan rekisteriin; selvitys meneillään

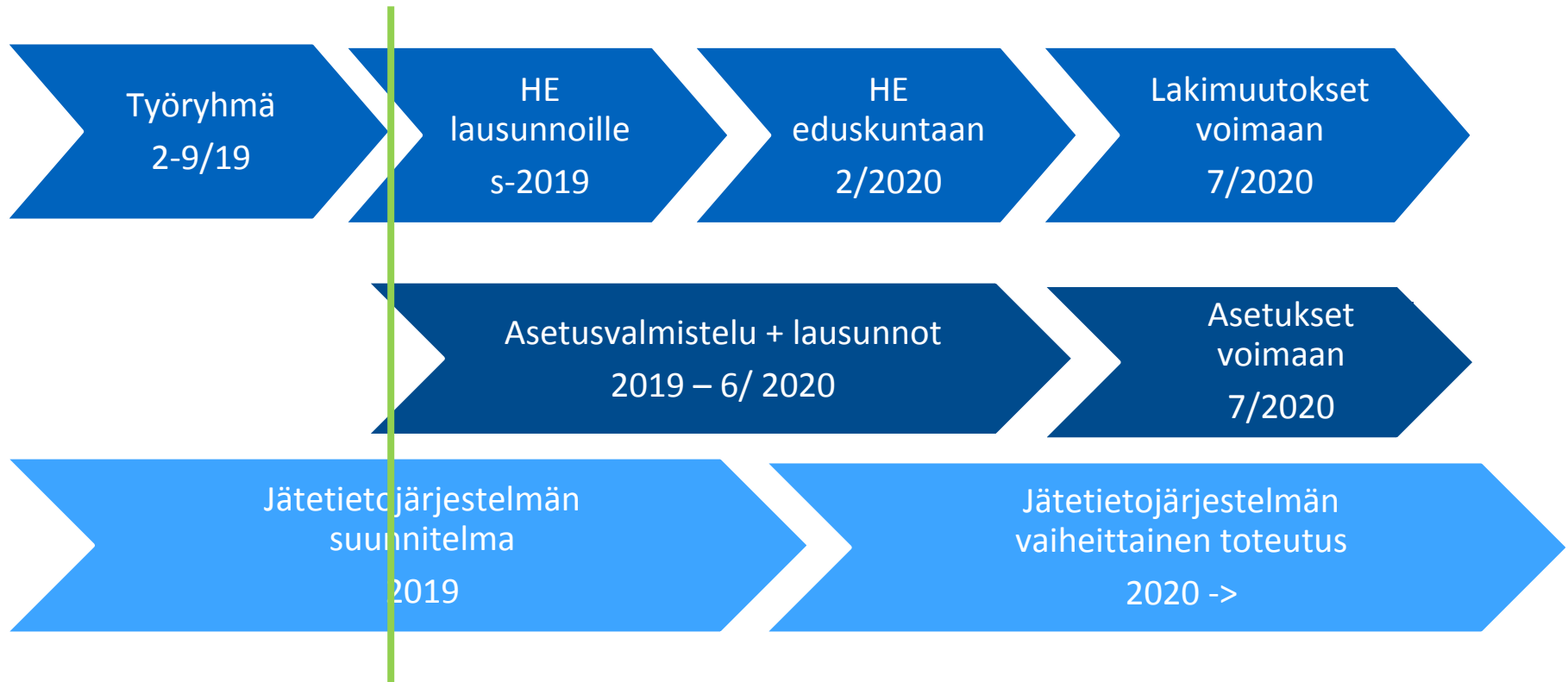
2. Jätetietojärjestelmä

- Hankkeessa kehitetään jätetiedon raportointiin ja seuraamiseen käytettäviä tietojärjestelmiä ja perustetaan tarvittaessa uusi ns. jätetietojärjestelmä.
- Taustalla direktiiveistä tulevat uudet vaatimukset jäte- ja tuotetiedon raportointiin ja toisaalta jo pitkään tunnistetut puutteet jätetiedoissa, niiden laadussa ja saatavuudessa
- Hankkeen kesto näillä näkymin 2019-2022

- Selvityksen 1. vaihe > 2/2020

Aikataulu

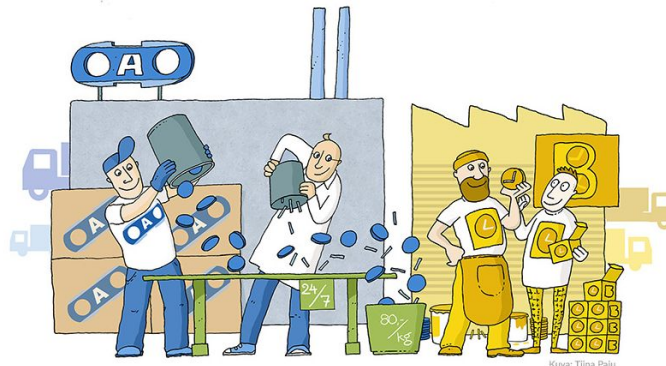
- YM valmistelee hallituksen esityksen ja asetusmuutokset työryhmän ehdotuksen pohjalta

Materiaalitori <https://materiaalitori.fi/>

- Materiaalitori julkaistiin pilot-käyttöön 8.4.2019, päivitys 12.8.2019
- Pilotointiin kutsuttiin yli 40 käyttäjää erilaisista käyttäjäryhmistä, kommentointimahdollisuus myös muille käyttäjille
- Varsinais-Suomen jätehuolto ja Kainuun kuntayhtymän jätehuolto ovat lupautuneet asiakkaittensa kanssa pilotoimaan TSV-palvelua
- Laki jätelain muuttamisesta (438/2019) voimaan 1.1.2020.
 - asetusluonnos viimeisteltävänä lausuntokierroksen jälkeen
 - annettaneen marraskuussa
- Motiva hallinnoi -
- Materiaalitori osaa

Kuva: Tiina Paju

taa

Asetus jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA) ja maa-ainesjätteen hyödyntämisestä (MASA)

- **MARA-asetuksen** soveltamisohje päivitetty 2.7.2019
https://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ ja_ ohjeet/Jatelainsaadanto/Ohjeet_ ja_ oppaat
- MARA-rekisteröintilomakkeen sähköistyksen on määrä tulla käyttöön kuluvan vuoden aikana.
- Rekisteröinnit lisääntyneet, betoni edelleen selvästi rekisteröinneissä dominoiva jätelaji; laadunvarmistusjärjestelmien kuvauksissa ja rekisteröinti-ilmoitusten tietosisältöjen riittävydessä parannettavaa.
- **MASA-asetus**
 - Lausuntopalaute antoi paljon ajateltavaa
 - Etsitään ratkaisuja, pohditaan myös mahdollisia YSL-muutoksia

Jätteeksi luokittelun päättäminen (EoW) – valmistelussa olevat asetukset

1. Betonimurske

- Asiantuntijavalmistelu loppusuoralla; kuultu laajasti sidosryhmiä jo valmistelun aikana. Lausuntokierrokselle 2020 keväällä?
- asetuseronnoksessa erotellaan betonimurskeet niiden syntyvän perusteella; ns. käyttämätön betoni, käyttämättömät betonituotteet ja purkutoiminnasta peräisin oleva betonijäte

2. Käsitelty jätteen polton kuona

- Asiantuntijavalmistelussa; käyttökohteena betonituotteiden valmistus; riskitarkasteluihin tarvitaan uudenlaista laskennallista lähestymistapaa, koska lopputuote kiinteä kappale; valmistelu etenee kuluvan syksyn aikana

Jätteeksi luokittelun päätyminen (EoW) – valmistelussa olevat asetukset

- 3. EoW-taustaselvitykset lannoitevalmisteista ja muovien mekaanisesta ja kemiallisesta kierrätyksestä**
 - SYKEssä valmisteltu sääntelyvaihtoehtojen tarkastelu ”[Kansallisesti hyväksyttävien lannoitevalmisteiden jätteeksi luokittelun päätyminen](#)” julkaistu verkossa 23.9.2019
https://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ ja_ ohjeet/Jatelainsaadanto/Ohjeet_ ja_ oppaat
 - Muovien mekaanista kierrätystä koskevassa selvityksessä kartoitetaan muovin mekaanisen kierrätyksen nykytilaa ja kuullaan sidosryhmiä (muovien kierrätyksen toteuttajat); hyödynnetään betonimurskeen EoW-asetusluonnosta mallina
 - VTT:n muovien kemiallista kierrätystä koskeva taustaselvitys valmistuu vuoden lopussa.

Jätteen luokittelun päättymistä koskeva tapauskohtainen päätöksenteko

YM:n muistio 30.8.2019 (pdf)

https://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Jatelainsaadanto/Ohjeet_ja_oppaat

1 JOHDANTO	3
2 JÄTTEEKSI LUOKITTELUN PÄÄTTYMINEN	4
2.1 Yleistä	4
2.2 Jättedirektiivin muutos – tarkennuksia jätteen luokittelun päättymistä koskevaan sääntelyyn	5
2.3 Jätteen luokittelun päättymistä koskevat päätökset ja jätteiden kansainväliset siirrot	5
3 TAPAUKOKOHTAINEN PÄÄTÖKSENTEKOKOMENETTELY	6
3.1 Tapauskohtaisen päätöksentekomenettelyn käynnistyminen	6
3.2 Jätteen luokittelun päättymistä koskeva valvontaviranomaisen lausunto	6
3.3 Jätteen luokittelun päättymistä koskeva ratkaisu ympäristöluvassa	7
3.4 Jätteen luokittelun päättymistä koskeva ratkaisu koeluonteista toimintaa koskevan ilmoituksen käsittelyn yhteydessä	8
3.5 Toiminnan valvonta	9
4 TAPAUKOKOHTAISET ARVIOINTIPERUSTEET	9
4.1 Toiminnanharjoittajan laatimien arviointiperusteiden keskeiset sisältövaatimukset	9
4.2 Hyödyntämistoimeen vastaanotettavan jätteen kuvaus, laadunvarmistus ja vastaanottokriteerit	10
4.3 Hyödyntämistoimen kuvaus	11
4.4 Käyttötarkoituksen kuvaus ja käyttöä koskevat rajoitukset	12
4.5 Markkinoiden ja kysynnän varmistaminen	14
4.6 Kemikaali- ja tuotelainsäädännön vaatimustenmukaisuusvaatimukset	14
4.6.1 Yleistä tuotesääntelystä	14
4.6.2 Kemikaalilainsäädäntö (REACH ja CLP)	15
4.6.3 Rakennustuotelainsäädäntö	17
4.6.4 Lannoitevalmistelainsäädäntö	18
4.7 Terveys- ja ympäristövaikutusten arviointi	20
5 ESIMERKITARKASTELUT	21
5.1 Jätteistä valmistetut lannoitevalmiste- ja kemikaalituotteet	21
5.2 Kemikaalijätteen regenerointi	22
6 LÄHTEET JA LISÄTIETOA	24
Liite 1: Tarkistuslista	26
Liite 2: Malliesimerkki vaatimustenmukaisuusilmoituksesta	28
Liite 3: Tietoa REACH-asetuksen mukaisista velvoitteista	29

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lisätietoa jätelainsäädännön uudistuksesta:

www.ym.fi/jatesaadospaketti